

Минулого тижня один із читачів моїх щомісячних дописів до "Сівача" про цінності, які знаходяться у нашому Музеї і Бібліотеці, зробив для мене приємну несподіванку.

Др. Юрій Рибак і його дружина Анна Ортинська – палкі колекціонери українського мистецтва. Їхній дім – це справжній приватний музей, в якому знаходяться картини численних українських мистців та багато цінних зразків української культури. Прочитавши мою статтю про українські народні ікони на склі в нашому Музеї, вони вирішили подарувати

чотири буковинські ікони на склі, які були в їхній колекції багато років, і цим доповнити та збагатити нашу збірку. Сам д-р. Юрій сказав, що "ці ікони повинні бути в музеї, щоб ширша публіка могла їх бачити та оцінювати."

Ми надзвичайно вдячні рішенням, яке зробили д-р. Юрій і його дружина Анна. Дарунки такого типу приходять рідко і є справжніми скарбами. Цей вчинок говорить не тільки про їхню великодушність, але також вказує на їхню глибоке розуміння важливості збереження предметів української культурної спадщини та доступ їх до широкого загалу.

Ікони, про які згадано вище, зображають чотири біблійні та релігійні теми в оригінальній інтерпретації невідомого народного мистця.

На першій іконі ми бачимо Святу Родину (земну трійцю) – Мати Божу, Йосифа та Ісуса-юнака між ними, які створені у горизонтальному зображенні на синьому тлі. На тій самій іконі у вертикальному зображенні бачимо Святу Трійцю (Небесну Трійцю). Бог-Отець – над усіма, Святий Дух – нижче Бога Отця у формі голуба, від якого спливає золоте сяйво і охоплює Ісуса-юнака, з'єднуючи Його з Богом-Отцем та Святим Духом в Святу Трійцю. Усі постаті немов вписані у арку-браму з дугоподібним верхом. Над горішньою частиною арки-брами маємо бані п'яти церков. Простір навколо арки заповнений екзотичними формами рослинних мотивів рожевого та червоного кольорів із зеленим листям. Вживання декорацій у вигляді рослин є типовим в народнім мистецтві. Тому, що ікони на склі малюються зворотньо – на зворотній стороні скла, іноді там трапляються помилки. Так сталося на цій іконі – мистець намалював палицю-ціпок в руках Марії, а пальмову гілку (символ непорочності) в руках Йосифа.

На другій іконі зображено на зеленому тлі короновану

Матір Божу Покрову. Її постать також вписана в арку-браму. Бічний і нижній простір кругом арки заповнені екзотичними квітами червоного та рожевого кольорів і зеленим віттям. Над горішньою частиною арки бачимо бані п'яти церков. На раменах Матері Божої по одній рожевій троянді і нутро корони теж розмальоване рожевим кольором. Цими трьома рожевими знаками мистець хотів символічно передати те, що Мати Божа перед, під час і після народження Христа була непорочною. У канонічно приписаних іконах це зображається зірками на раменах та чолі Матері Божої.

На третій іконі на синьому тлі зображено постать золотоволосого Ісуса-юнака. У правій руці, на подушці, Ісус тримає кулю світу, оточену терновим вінцем. Хрест Його розп'яття спертий на Його ж рамені, він тримає Його лівою рукою. Використовуючи символічні знаки, мистець, правдоподібно, хотів зобразити прийдешнє – Страсті Христові, згідно із писанням у Святім Письмі.

На четвертій іконі на синьому тлі, як і в попередніх іконах маємо вписане в арці зображення Матері Божої Непорочної (Пресвятої, Страдальної) Серця. У правій руці Матір Божа тримає квітку - лілею, символ своєї непорочності. На грудях Марії зображене на золотому тлі її серце у вогні, обведене вінком квітів (троянд і лілей). Цього типу зображення Марії було дуже популярним в західній Католицькій Церкві, яке згодом поширилося і стало важливим у почитанні Марії Діви у цілій Вселенній Церкві. Вінок навколо серця символізує небесну радість і непорочність. На західних іконах цього типу зображають також сім мечів, які пробивають серце Марії. Сім мечів – символ семи страждань Марії в результаті подій, які описані у Новому Завіті. Простір кругом арки заповнений екзотичними квітами білого і червоного кольорів та хвилястою гілкою

із зеленими листочками. Над верхньою рамою арки маємо бані п'яти церков.

Усі чотири ікони в дерев'яних рамах, прикрашені різьбленими хвилястими лініями.

Ці чотири ікони є багатозначними і цінними додатками до колекції нашого Музею. Ще раз щиро дякуємо д-р. Юрієві Рибаківі та Анні Ортинській за їхню великодушність та жертвенність.

Любов Волинець

